

Popis projektu:

„Zdravý zoubek 2004“ (prevence zubního kazu u dětí a mládeže)

Souhrn

Uváděný projekt „Zdravý zoubek“ je primárně preventivním opatřením směřujícím ke zlepšení orálního zdraví dětí a mládeže. V programu je zastoupená skupinová, preventivní a plošná intervence. Program se zaměřuje na děti v mateřských školách (dále v textu MŠ) v Turnově (ca. 500 dětí) a žáky 2. a 8. tříd základních škol (dále v textu ZŠ) v Liberci (ca. 1 900 žáků).

Projekt úzce navazuje na program „Zdravý zoubek“ realizovaný v roce 2003, která byla podporována z grantu Libereckého kraje.

Připravovaný program jako i program minulý naplňuje dokument Zdravotní politika Libereckého kraje (dílčí úkol č.6.4). Garantem programu Zdravý zoubek i Zdravý zoubek 2004 je Ing. Pavel Pavlík, hejtman Libereckého kraje. Záštitu a pomoc nad připravovaným programem má Doc. MUDr. Zdeněk Broukal, CSc. z Výzkumného ústavu stomatologického v Praze a gestor dílčího úkolu 8.5.-WHO za ČR.

Hlavním cílem projektu je instruktáž efektivní techniky čištění zubů skupinovou i individuální metodou. Všechny děti zúčastněné v připravovaném projektu dostanou balíček obsahující zubní kartáček, pastu, kelímek a informační leták. Pro žáky ZŠ je navíc připravena detekce zubního plaku. Přislíbená je orální kamera pro sledování zubního plaku in situ.

Dalším z cílů programu je informování o poznacích prevence zubního kazu dětí v MŠ, žáky 2. a 8. tříd ZŠ studenty Střední zdravotnické školy a Vyšší zdravotnické školy Liberec (dále v textu SZŠ a VZŠ) a studenty SZŠ Turnov. Studenti SZŠ a VZŠ (celkem 40 studentů) budou provádět realizaci programu po odborném školení prevence zubního kazu a metodicko-výchovném školení. Studenti SZŠ Turnov budou realizovat školení v MŠ v Turnově, studenti SZŠ a VZŠ Liberec na ZŠ v Liberci.

Cílem je i vytvoření výchovně edukačního materiálu se základními informacemi o prevenci zubního kazu. Význam projektu je i v zapojení a ztotožnění studentů SZŠ a VZŠ s nutností podpory zdraví.

Mnohé studie potvrdily, že vzdělávání v oblasti ústní hygieny je mnohem účinnější, je-li orientováno preventivně nikoli na onemocnění samotná. Zdravé zuby a dásně napomáhají v mnohých směrech k celkovému zdraví, sebeúctě, sebedůvěře, ale i rozvoji mluveného jazyka.

Hlavním kritériem pro hodnocení projektu je množství zúčastněných MŠ a ZŠ v projektu.

Cíl projektu

- Informovat děti z MŠ a žáky ZŠ o možnostech prevence zubního kazu.
- Naučit děti v MŠ a ZŠ základním pravidlům ústní hygieny.
- Motivovat děti v MŠ a žáky 2. i 8. tříd ZŠ k pravidelným lékařským prohlídkám u svého stomatologa.
- Vytvoření výchovně edukačního materiálu.
- Zapojení a výchova studentů SZŠ a VZŠ k prevenci a podpoře zdraví.

Obsah projektu

Zdůvodnění

Stav dočasného chrupu ve věku předškolním významně ovlivňuje osud stálého chrupu ve věku školním. Časová vzdálenost, která dělí naše současné 12leté s průměrem kolem 3 KPE (Kaz, Plomba, Extrakce) zubů na dítě od cílové hodnoty o polovinu menší (WHO), je tedy závislá na tempu, s jakým se podaří zlepšovat orální zdraví předškolních dětí. O orálním zdraví předškolních dětí rozhoduje účinnost primárně preventivních opatření, kterých se dětem dostává především v rodinách, dále pak v kolektivních předškolních zařízeních a stomatologických zařízeních, které děti navštěvují.

Studie dokazují významné snížení hygieny dutiny ústní u mládeže. Výsledkem je zvýšení kazivosti zubů, který má neblahý dopad na trvalý chrup. V období 18 let je vývoj chrupu prakticky ukončen, v paradontu se začínají objevovat známky počínajícího onemocnění a jedinci se stávají sami odpovědnými za své zdraví. Prevence u mládeže by měla obsahovat uvědomění si za své zdraví a naučit efektivní čištění zubů.

Cílová skupina

Hlavní cílovou skupinou pro předkládaný projekt „Zdravý zoubek 2004“ jsou všechny děti v MŠ v Turnově (caa 500 dětí) a na žáci 2. a 8. tříd ZŠ v Liberci (caa 1 900 žáků).

Metody

Program je sestaven z obecných postupů a metod v oblasti podpory zdraví. Zahrnuje několik vzájemně propojených metod:

- Informačně receptivní (prezentace informací studenty SZŠ a VZŠ na děti v MŠ a žáky 2. i 8. tříd ZŠ).
- Metody slovní, názorně demonstrační (ukázka na modelech a výukových obrazech) a metody praktické.
- V programu je zahrnuta intervence skupinová i individuální (instruktáž a praktický nácvik efektivní techniky čištění zubů, doby a postupu).

Celým programem bude prolínat motivace k prevenci zubního kazu a k pravidelným lékařským prohlídkám u svého stomatologa.

Časový harmonogram

- II. čtvrtletí
- Obeslání mateřských škol v Turnově a seznámení s připravovaným projektem.
  - Kontakt se sponzory, vyzvednutí nebo zakoupení materiálů, zajištění potřebných metodických pomůcek.
  - Oslovení a výběr studentů SZŠ a VZŠ Liberec a SZŠ Turnov (předpokládaný počet 40).
  - Zajištění výchově edukačních materiálů.
- III. čtvrtletí
- Proškolení studentů SZŠ a VZŠ v prevenci zubního kazu a metodicko-výchovné školení.
  - Vlastní realizace programu: edukace dětí v MŠ a žáků 2. a 8. tříd ZŠ.
- IV. čtvrtletí
- Realizace programu.
  - Vyhodnocení akce a sepsání závěrečné zprávy projektu.

Vyhodnocení projektu

Dle daných kritérií

- Počet zúčastněných dětí z MŠ v projektu.
- Počet zúčastněných žáků z ZŠ v projektu.

Personální zajištění projektu:

Bc. Jana Stejskalová

MUDr. Radka Drašnarová

Ing. Marcela Fialová

MUDr. Radomír Sekvard

MUDr. Jaromír Stejskal

Hana Tomášková

Studenti SZŠ a VZŠ Liberec a SZŠ Turnov (předpokládaný počet 40)